

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ	Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu
Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ ”Andrei Șaguna”
Departamentul	de TEOLOGIE
Domeniul de studii	Muzică
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Muzică Religioasă

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	TEORIA MUZICII BIZANTINE			
Codul cursului	Tipul cursului	An de studiu	Semestrul	Număr de credite
38.01.S.01.I.503	Obligatoriu	I	I	2
Tipul de evaluare	Categoría formativă a disciplinei (DF=fundamentală.; DD=domeniu; DS=specialitate; DC=complementară)			
E	DS			
Titular activități curs	CDA CSII Dr. Constantin Secară			
Titular activități seminar / laborator/ proiect	CDA CSII Dr. Constantin Secară			

3. Timpul total estimat

Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână				
Curs	Seminar	Laborator	Proiect	Total
1			1	2
Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ				
Curs	Seminar	Laborator	Proiect	Total (<i>NOAD_{sem}</i>)
14	0	0	14	28

Distribuția fondului de timp pentru studiu individual	Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	15
Tutoriat:	15
Examinări:	5
Total ore alocate studiului individual (<i>NOSI_{sem}</i>)	50
Total ore pe semestru (<i>NOAD_{sem}</i> + <i>NOSI_{sem}</i>)	78

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Discipline necesar a fi promovate anterior	Tipic și Liturgică
Competențe	Familiarizarea cu cântarea bisericească

5. Condiții (acolo unde este cazul)

de desfășurare a cursului	Sală dotată cu tablă, Pian/orgă, Videoproiector
de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu tablă, Pian/orgă, Videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- capacitatea de a transpune în practică informațiile dobândite prin: a)formarea/perfecționarea deprinderilor de intonare a melodiilor psaltice de factură diversă: irmologice, stihirarice, papadice; c)însușirea principalelor repertorii liturgice ortodoxe; b)aplicarea corectă a metodei de transcriere în notație liniară a semiografiei hrisantice; d)formarea deprinderilor de analiză stilistică a unui text muzical psaltic; e)formarea capacității de recunoaștere auditivă a diferitelor stiluri de interpretare a muzicii psaltice.
Competențe transversale	Aplicarea regulilor de muncă organizată și eficientă, a unor atitudini responsabile față de domeniul didactic-științific, pentru valorificarea creativă a propriului potențial, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Sa ofere viitorului profesor de muzica religioasă (eventual interpretului muzical sau dirijorului) posibilitatea de a cunoaște, <i>la un nivel superior</i> , semiografia neumatică, teoria glasurilor psaltice și cântările specifice
Obiectivele specifice	-sa dezvăluie legile specifice de creație și interpretare ale acestei muzici; -sa formeze deprinderi de citire și scriere a cântărilor psaltice și de transcriere în notație liniară; -sa formeze capacitatea de selecție a unui repertoriu muzical psaltic autentic și de calitate, pe baza practicării acestuia, dar și a audițiilor; -sa deschidă perspectiva cercetării muzicii bizantine antehrisantice (dinainte de 1814) și a tezaurului de manuscrise aflate în bibliotecile României sau în mănăstiri; -sa formeze un alt mod de gândire muzicală, de esență <i>monodică</i> , care constituie, din cele mai vechi timpuri, principala modalitate de exprimare muzicală la români.

8. Conținuturi

Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. -Introducere și generalități ale semiografiei bizantine; semnelor vocale (simple, combinate), temporale, consonante. Reguli de ortografiere a unui text psaltic.</p> <p>2. -Reguli de transcriere în notație liniară a unui text muzical psaltic.</p> <p>3. .Subdiviziunile timpului. Valorile neumelor punctate (cu punct).</p> <p>4. Pauzele. Transcrierea liniară a acestora</p> <p>5. -Semne consonante („de expresie și ornament”): varia, omalon, antichenoma, psifiston, eteron. Rolul important al acestora în interpretare; formule melodice cu semne consonante. Transcrierea liniară standard a acestora.</p> <p>6. -Generalități despre ehuri. Genurile muzicii psaltice: diatonic, cromatic, enarmonic</p> <p>7. -Sisteme muzicale: difonia, trifonia, sistemul „roții”, sistemul octavian, sistemul disdiapazonului.</p>	<p>Prezentare de piese Contextul apariției piesei-curentul Structurare textuală și melodică Motive repetitive Genuri muzicale(laice sau religioase)</p>	<p>2 ore/temă</p>
<p>Seminar</p> <p>1. Generalități și particularități ale semnelor vocale (simple, combinate) și temporale. Exerciții elementare de scriere și execuție (4s)</p> <p>2. -Semne consonante în varianta Gramaticii lui Nicolae Lungu (Stelian Ionașcu). Exemplificare .</p> <p>3. -Semnele consonantice. Prezentarea sistematizată conform gramaticilor de nivel universitar (Grigore Panțiru – Notația și ehurile muzicii bizantine, Georgios Konstantinou – Teoria și practica muzicii bisericești).</p> <p>4. -Semnul Psifiston și semnul Varia. Prezentare schematică după modelul propus de Grigore Panțiru și Georgios Konstantinou. Exemplificări ale principalelor întrebări ale semnelor (Anton Pann – Bazul teoretic și practic, Georgios Konstantinou, Avraam Euthimiadis – Μαθήματα Εκκλησιαστικής Μουσικής, Stelian Ionașcu). Studiarea interactivă a executării semnelor și a ortografiei lor. Exerciții de dictare.</p>		<p>2 ore/temă</p>

<p>5. -Exerciții elementare de dicteu psaltic pe note (paralaghie) cu semnele Psifiston și Varia. Transcriere pe notație liniară</p> <p>6. -Semnul Omalon și semnul Eteron. Prezentare schematică după modelul propus de Grigore Panțiru și Georgios Konstantinou. Exemplificări ale principalelor întrebunțări ale semnelor (Anton Pann – Bazul teoretic și practic,</p> <p>7. -Exerciții de execuție a semnelor consonantice în funcție de execuțiile psaltilor audiați anterior.</p>		
<p>Bibliografie</p> <p>Gr. Panțiru – <i>Notația și ehurile muzicii bizantine</i>, Editura Muzicală, București, 1971</p> <ul style="list-style-type: none"> • Georgios Konstantinou, <i>Teoria și practica muzicii bisericești</i>, Iași, Fundația Culturală Byzantion, 2010 • Stelian Ionașcu, <i>Gramatica muzicii psaltie pentru seminarii</i>, București, Ed. Sofia, 2006 • Nicolae Lungu, <i>Gramatica muzicii psaltice – studiu comparativ cu notația liniară</i>, ediția a III-a, Galați, Ed. Partener, 2007 • <i>Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești</i>, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1999 • Macarie Ieromonahul, <i>Anastasimatar</i>, București, Ed. • Macarie Ieromonahul, <i>Opere I. Theoritikon</i>, ed. Îngrijită, cu un studiu introductiv și transliterare de T. Moisescu, București, Ed. Academiei RSR, 1976 • Theodor Stupcanu, <i>Anastasimatar</i>, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1929 • Dimitrie Suceveanu, <i>Idiomelar</i>, vol. I, Ed. Mănăstirii Sinaia, 1992 • Dimitrie Suceveanu, <i>Idiomelar</i>, vol. II, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Trinitas, 1996 • Dimitrie Suceveanu, <i>Idiomelar</i>, vol. III, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Trinitas, 1997 • <i>Buchet muzical athonit, Dumnezeiasca Liturghie</i>, Ediția a II-a, București, Ed. Evanghelismos, 2009 • <i>Buchet muzical athonit, Cântările utreniei</i>, vol. III, București, Ed. Evanghelismos, 2007 • <i>Buchet muzical athonit, Cântările vecerniei</i>, vol. III, București, Ed. Evanghelismos, 2008 • <i>Buchet muzical athonit, Stihirarul</i>, vol. 7, București, Ed. Evanghelismos, 2007 • <i>Buchet muzical athonit</i>, vol. 8, Petru G. Filanthidis, <i>Doxastarul</i>, tomul I, București, Ed. Evanghelismos, 2006 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile cursului sunt elaborate în conformitate cu programele analitice ale facultăților de profil din țară precum și cu ale altor programe similare din România și din spațiul european,

--

10. Evaluare

<p>Forme și metode de evaluare (exprimare procentuală)</p> <ul style="list-style-type: none"> - examen 50% - activități aplicative: lucrări practice 25% - probe de evaluare formativă (test docimologic) 25%
<p>Standarde minime de performanță:</p> <p>Standarde minime pentru nota 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - însușirea principalelor caracteristici ale glasurilor; - cunoașterea repertoriului minimal; - alcătuirea portofoliului de examen;

Data completării: 20.09.2020

Data avizării în Departament: 05.10.2020

	Grad didactic, titlul, prenume, nume	Semnătura
Titular Disciplină	CDA CSII Dr. Constantin Secară	
Director de departament	PROF.UNIV.DR PAUL BUSANOWSKI	